

Strande i Slagelse Kommune

Drift og Anlæg
Team Park, skov og strand
2010

Indledning

Slagelse Kommune har 20 kommunale strande med meget forskellige udtryk. Der er noget for enhver smag og for enhver aldersklasse.

Hvad enten man ønsker fred og ro på en dejlig naturstrand eller sjov, leg og aktivitet sammen med en masse andre mennesker, er der masser af muligheder.

Badevandet ved de kommunale strande er af høj kvalitet, og derfor kan kommunen på baggrund af foregående års badevandsmålinger opnå Blå Flag-kvalitetsstempet på de fleste badestrande.

Men det blå flag kræver også mange faciliteter på land og derfor både større anlægs- og driftsinvesteringer.

Derfor har vi i Slagelse Kommune valgt at klargøre et antal strande til Blå Flag-strande, mens andre strande er lidt mere ydmyge med hensyn til toiletfaciliteter og inventar.

Alle strandene er dejlige badestrande, der har stor værdi. Et sådant potentiale i forskellighed, er der ikke mange kommuner, der kan tilbyde.

I dette katalog er de kommunalt ejede badestrande langs Storebælt oplyst nordfra og sydover og inddelt i 3 kategorier:

I: Strande med tilbud om højt niveau for fritidsaktiviteter

II: Strande med højt naturniveau og lavt niveau for fritidsaktiviteter.

III: Strande især beregnet for lokale beboere.

Benyttelse og beskyttelse er nøgleordene for vores strande og kyststrækninger.

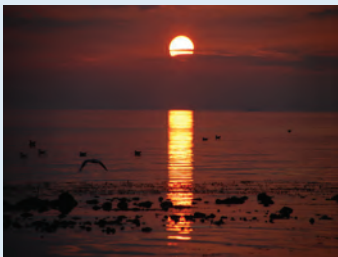
Vi skal derfor sikre os, at naturområderne ikke bliver helt nedslidte eller ødelagte ved daglig brug og drift. Denne balancegang, hvor natur og fritid går hånd i hånd, kan bedst opretholdes ved at udforme målsætninger for den enkelte strand, som bygger på naturværdier, historiske værdier og rekreative interesser.

Man skal forebygge, at der ikke sker store overgreb, som ændrer eller ødelægger kyststrækningens karakter.

Til dette har vi heldigvis stor hjælp af lovgivningen i form af Strandbeskyttelseslinien, udpeging af EF-fuglebeskyttelsesområder, nationale beskyttelsesområder og planlægningsloven.

Overbliksskema

Strande

Kategori

Bildsø Strand	II
Stillinge Strand	I
Kongsmark Strand	I og III
Kelstrup Strand	III
Næsby Strand	II og III
Frølund Fed Strand	III
Svenstrup Strand	I og III
Stibjerg Strand	III
Musholm Bugt Strand	I og III
Revkrogen Strand	II
Granskoven Strand	I
Stranden ved værftet	III
Strandvejen Strand	III
Quistgårdsvej Strand	III
Ceresstranden	I
Stranden ved Alhøjvænget	III
Stranden ved Søskær Mose	II
Skovstranden	II
Kobæk Strand	I
Bisserup Strand	III

I: Strande med tilbud om højt niveau for fritidsaktiviteter

II: Strande med højt naturniveau og lavt niveau for fritidsaktiviteter

III: Strande især beregnet for lokale beboere

Rekreative værdier og publikumsfaciliteter

Sådan er vores strande

I Slagelse Kommune findes der ingen brede, kilometerlange strandstrækninger med sandklitter eller voldsomt tidevand.

Vores strande er talrige og små af udstrækning, men med sandbund de fleste steder og badevand af en vandkvalitet, der normalt er i top.

På alle badestrande skal det være muligt at opholde sig og have nogle gode timer i sol og varme, hvad enten man ønsker fred og ro eller sjov og leg.

Ønsker man naturoplevelser, findes der nok intet sted, hvor lys, himmel og hav året rundt danner så forskellige scenarier, som ved stranden. Og Sankt Hans-bålet skal naturligvis tændes på stranden, hvis traditionerne skal holdes i hævd.

Vi har det hele:

- Der er strande, hvor der er plads til leg både i vandet og i sandet, og med tilbud om beach volley, strandhåndbold og petanque-spil.
- Der er gode muligheder for windsurfing, vandski, dykning og sejlads.
- Der er flere strande, hvor der kan dyrkes strandjagt og fiskeri.
- Strandene giver mulighed for at se på fugle, sten og fossiler.
- Der er andre strande, hvor man i fred og ro kan nyde havets brusen og den omgivende natur.
- Der er også strande, hvor man som handicappet kan komme helt ned til vandkanten i sin kørestol eller bade fra en dertil indrettet badebro.

Derfor kan Slagelse Kommune også med rette markedsføre sig med sine mange små forskelligartede strande og en meget fin kvalitet for badevand.

Udover de 20 kommunale badestrande har vi også adgang til dejlige naturstrande ved Egerup og på Glænø, der hører under godserne Espe-Bonderup og Holsteinborg. Desuden på Agersø og Omø.

Rekreative værdier og publikumsfaciliteter

Blå Flag strande

På de strande, der har Blå Flag, er der helt bestemte krav til publikumsfaciliteter. På disse strande vil der være forhøjet tilsyn og overvågning af vandkvalitet samt øget information gennem hele badesæsonen. **Blå Flag er altså et kvalitetsstempel.**

Vandkvaliteten skal være i top, og den måles efter de gældende internationale krav for antal prøvetagninger. Antallet er bestemt af foregående års vandanalyser. Hvis prøverne har været dårlige, øges antallet af analyser. Har prøverne derimod har været fine, kan man klare sig med et mindre antal prøver. Man måler det totale indhold af coli-bakterier, det totale indhold af fækale colibakterier og indholdet af streptokokker. Hvis målingerne overstiger en bestemt grænseværdi, skal flaget tages ned, og antallet af målinger forøges efterfølgende.

Sikkerhed skal være i orden på en Blå Flag-strand. Der skal være intakt redningsudstyr, førstehjælpskasser og telefonadgang, så der hurtigt kan sættes ind med hjælp.

Toiletfaciliteter skal findes i et tilstrækkeligt antal og være af en vis standard. De skal naturligvis helst være handicapvenlige, men endnu er ikke alle strande klar til at blive udnævnt til handicapstrande. Toiletterne skal rengøres dagligt.

Renholdelse af strandarealet er et krav til Blå Flag. Der skal renses for papir, glasskår, dåser, hundeefterladenskaber og andet affald, så sandet fremstår appetitligt.

Information er en vigtig del af Blå Flag kampagnen. Der skal informeres om badevandskvalitet, Blå Flag-arrangementer, ordensregler på stranden og vigtige telefonnumre.

Blå Flag-arrangementer. Ved tildeling af et blå flag forpligter en kommune sig til at afholde mindst 5 arrangementer, der har med hav, strand, miljø eller blot natur at gøre. Vi har gennem årene afholdt en bred vifte af arrangementer, næsten alle med stor publikumssucces.

Adgangsveje og parkeringsmuligheder. Også her stilles der krav til kommunerne. Adgangsvejene skal vedligeholdes, og hvis der ikke er mulighed for parkering af biler i tilknytning til stranden, kan man ikke opnå Blå Flag status.

Har man fået tildelt et blå flag, skal man regne med, at der i løbet af sommeren kommer en repræsentant fra Friluftsrådet og kontrollerer, om kommunen overholder de obligatoriske krav til at lade det Blå Flag vaje. Kontrolrapporten tilsendes kommunen.

Blå Flag-sæsonen er i Slagelse Kommune fra 5. juni til 1. september.

Rekreative værdier og publikumsfaciliteter

Strandtoiletterne

Holdes åbne fra 1. maj til 1. oktober, men er låst om vinteren.

Badebroerne

Sættes op inden 5. juni, og tages ned senest 1. oktober.

Badebroen ved Quistgårdsvej Strand nedtages ikke, da den fungerer som en vinterbadebro.

Fjernelse af tang

Opskyllet tang er en naturlig proces ved vore strande, og tangen indgår i strandenes opbygning og dynamik. Enkelte steder lejrer tangen sig gennem længere tid, og i varmt og stille vejr kan tangbunkerne blive generende for strandgæsterne på grund af lugtgener og give stranden et uæstetisk udseende.

Ved lange, brede strande, som er store turistmagneter, vælger man maskinelt at harve stranden og fjerne generende tangaflejringer i badesæsonen.

Hos os er det vanskeligere, da vi har meget små - og for maskiner vanskeligt tilgængelige - strande.

Ønsker man alligevel at fjerne tang, skal man beregne en betydelig udgift til opsamling, bortkørsel og aflevering på komposteringsanlæg.

Og hvem ved, næste dag er der måske skyllet nye mængder op, der i løbet af nogle få dage går i forrådnelse. Det vil også være en ærgerlig udgift, hvis den rådende tang alligevel ville være blevet ført bort af havet den næste dag.

Under alle omstændigheder er vandudskiftningen og strømændringen ved de fleste strande i kommunen så stor, at tangen normalt ikke ligger på stranden over en længere periode.

Miljø-beredskab på strandene

I tilfælde af forurening med fx olie træder kommunens beredskabsplan i kraft.

Ved mindre forureninger tilkaldes den kommunale miljøvagt, som sammen med beredskabet vurderer forureningens karakter og omfang.

Er der tale om større miljøsager eller ligefrem potentielle miljøkatastrofer, skal Søværnets Operative Kommando straks inddrages i opgaven. Heldigvis sker dette yderst sjældent, så normalt kan beredskabet selv klare problemerne.

Rekreative værdier og publikumsfaciliteter

Turisme

I 1916 gjorde Emma Gad, som jo nu er mest kendt for emnet Takt og Tone, et turistmæssigt fremstød for Korsør. Hun skrev:

"Byen ved Store Belt burde have store Chancer for at blive et yndet Valfartssted for Turister - har formodentlig ogsaa gjort en god Begyndelse dertil, idet Omgivelserne falder lige i Tidens Smag. Der er frit, der er friskt og solrigt, der er Skrænt og Strand, Klint og Sand, der er Marehalm og Bølgeslag, Blæst og Blæretang - alt, hvad der forlanges lige nu for at give solbrændthed og Ferieforneemelser."

Disse ord gælder stadig. Havudsigt og strande er med et godt nyt ord "trendy". Vi vil bo langs havnekajer, i sommerhuse - ja endog i husbåde.

Turistmæssigt satses der stadig på vores beliggenhed ved Storebælt, når vi markedsfører kommunen.

Med hensyn til bosættelsesstrategien i Korsør er Storebælt også en attraktion.

Hvor mange danske kommuner kan i øvrigt markedsføre sig med at have 20 kommunale badestrande?

Kystens tilblivelse

Langs Storebælt kommer man tæt på de store geologiske begivenheder, der har omformet det danske landskab efter istiden.

Istiden

Under sidste istid, hvor meget vand stadig lå bundet som indlandsis, var havspejlet over hele verden ca. 120 meter lavere end i dag, og efter istidens ophør var der stadig en del is igang med at smelte. Det var denne smeltende is, der var årsagen til den markante havstigning i Storebælt i tidsrummet fra 7.000 til 6.000 f.Kr.

Her blev store områder af et ellers sammenhængende skovklædt landområde oversvømmet ved stigningen af verdenshavene, og en mindre flod blev herved omdannet til Storebælt, og et fast sammenhængende land blev opdelt i de sunde, bæltet og øer, vi kender i dag.

Landhævning

Landhævningen har også medvirket til vores landskab. Landhævning forekommer i de områder, der har været dækket af indlandsis. Når landjorden bliver aflastet for den bortsmeltede is, hæver den sig langsomt i de følgende årtusinder.

Tilbage står nogle meget markante spor fra istiden: to kystskrænter ved Korsør, der i 2004 blev udnævnt til særlige bevaringsværdige kyststrækninger i Danmark. Der er dels tale om kysten ud for Korsør Lystskov med profil opbygget af moræneler med smeltevandssand fra sidste istid, dels Lejodden med et typisk vinkelforland med en aktiv klint. Vinkelforlandet omslutter et afspærringsforland med strandsøen Lejsø.

Ved udgravningen i forbindelse med byggeriet over Storebælt blev der opdaget hele urskove på havbunden ud for Korsør af el, lind, elm og eg. Disse kan dateres tilbage til før havstigningen for 7.000 – 8.000 år siden.

Hydrografi

For at forstå, hvad der foregår på stranden, er det nødvendigt at vide lidt om vandet i bæltet.

Lagdeling

Da saltvand er tungere end ferskvand, opstår der en lagdelt vandprofil i Storebælt med et nedre salt lag, adskilt af en skilleflade fra et øvre brakke lag. De brakke og salte vandlag blandes gradvist med hinanden. Stærke vinde og strømme vil føre til stor opblanding mellem lagene. Opblandingen er mindst udbredt om sommeren, hvor vind og strømhastigheder er mindst og således resulterer i markant lagdeling.

Skillefladen i Storebælt mellem overfladelaget og bundlaget ligger typisk mellem 10 og 20 meters dybde.

Saltholdighed

De største havområder omkring Storebælt er Nordsøen og Østersøen. Nordsøen har et saltindhold på omkring 33 o/oo, mens Østersøens overfladevand er brakvand på 7-8 o/oo.

I Bælthavet og Kattegat mødes vandet fra de to have og vores saltholdighed er da omkring de 20 o/oo.

Iltindhold

Årsagen til at der kan opstå iltvind, er en kombination af et stort iltforbrug i bundvandet pga. stor algeproduktion og følgende forrådnelse samt en ringe tilførsel af ilt på grund af en for lille opblanding.

Perioder med iltvind afsluttes, når efterårets storme sætter ind. I løbet af vinteren er tilførslen af ilt større end det biologiske forbrug, og iltkoncentrationen stiger, indtil tilførslen af ilt igen hæmmes om sommeren.

Hydrografi

Strøm

Strømmen i Storebælt bestemmes af vejrets skiften over Sydkandinavien.

Vestenvind vil presse vand ind i Kattegat og hæve vandstanden, mens den samtidig vil blæse vand bort fra den vestlige del af Østersøen og derved sænke vandet i dette område og resultere i en sydgående strøm.

Hvis der er østenvind, vil det omvendte ske, og vi får nordgående strømning gennem bæltet ud af Østersøen. Den "gennemsnitlige strøm" er nordgående som følge af det tilstrømmende ferskvand, men da der foregår en vedvarende drift af lavtryk ind over Skandinavien, resulterer det i en afvekslende strømning ud og ind af Østersøen. Det tunge salte vand fra Nordsøen synker ned under det brakke vand fra Østersøen.

Strømmen i Storebælt skifter typisk hver 3.-4. dag, og vi får en påvirkning af såvel det varme østersøvand som det koldere nordsøvand langs vore kyster.

Den hyppige vandudskiftning i Storebælt nyder vi godt af. Vi får sjældent dårlig vandkvalitet ved vores badestrande, og det tang, der skylles på land, får normalt ikke lov at ligge længe og rådne i havstokken, før det atter føres ud i bæltet af strømmen.

Vandstand

Tidevandet varierer typisk med 22 cm i Korsør, så en bred tidevandszone på stranden kan vi ikke registrere.

Tidevandszonen kan vi til gengæld se med det blotte øje. Både dyr og planter afspejler højvands- og lavvandslinjen.

I ekstreme situationer kan tidevandet dog stige voldsomt - fx i 1993 da vandstanden var 1,65 meter over normal vandstand i Korsør, og igen i december 2006 da den var 1,77 meter over. I det mere stille vand på Omø blev der målt vandstand på 1,80 meter.

Naturværdier - Planter

Vores strande ligger ud mod Storebælt, og langs Storebælts kyst taler vi undertiden om et særligt klima og om særlige Storebælts-planter.

Strandens planter

Langt de fleste planter på strandene er dog almindeligt udbredte langs strandene i Danmark. Sandstrandens planter står med rødderne i mere eller mindre salt vand og er netop tilpasset disse vækstvilkår.

Både på sandstrande og stenstrande vokser der planter under barske vilkår. Når den hvide sommerstrand rodes op af bølgerne på de tider af året, hvor klimaet er mere barskt, bliver de planter, der vokser nærmest havstokken, revet løs og ført bort i havet. Til gengæld blandes sandet med tang og andre rester af havets dyre- og planteliv. Dette bliver til gødning for en frodig bevoksning af én-årige planter, der i sommerens løb kan nå hele deres livscyklus fra spiring til frøsætning. Eksempler er Strandsennep, Sodaurt og Strand-Mælde.

Længere inde på stranden, hvor bølgeslagets indvirkning er aftaget, kan flerårige planter som Marehalm og Strandarve begynde at gøre sig gældende.

Storebæltsplanter

Vores strande ligger ud mod Storebælt, og langs kysten taler vi om et særligt klima og om særlige storebæltsplanter.

Klimaet beskrives ved at have flere solskinstimer og mindre nedbør end resten af landet, og derfor kan der vokse planter her, som har tilpasset sig netop disse forhold. Bevoksningen minder mest om en steppeagtig bevoksning af planter, der normalt har en langt østligere udbredelse såsom Svalerod (meget store bestande på Sprogø), Glat Rottehal, Grå Potentil og Dansk Astragal.

Langs kommunens kyst er der dog også en rig bevoksning af nogle planter, som vokser i særlig stor mængde ved Storebælt i forhold til mange andre kyster i Danmark.

Sådanne planter er fx Strand-Bede og Strandkål. De er karakteristiske for vores del af Storebæltskysten, selv om floraen angiver, at Strand-Bede kun findes ved det nordlige Kattegat, hist og her i Storebæltsområdet og i øvrigt er meget sjælden.

Strandkål angives i floraen som temmelig almindelig i Østjylland og på øerne, men er i øvrigt meget sjælden og mangler næsten helt i Vest- og Nordjylland. Dens store runde luftfyldte frugter spredes med havstrømmen langs Storebælts kyst, og vi ser den stort set på alle vores strande – også på de tre øer.

Naturværdier - Planter

Invasive planter

Invasive planter er planter, der er indvandet i Danmark i nyere tid, og som breder sig voldsomt på bekostning af andre hjemmehørende arter. Derfor skal vi være på vagt overfor disse planter.

Langs strandene er det især Hybenrosen (*Rosa rugosa*), vi her i kommunen skal være opmærksom på, men også Kæmpe-Bjørneklo er visse steder ved at vinde indpas.

Hybenrosen blev indført i 1800-tallet som prydblade fra det nordøstlige Asien og forvildede sig herefter ud i naturen. Især under de store sommerhusudstyknings i 1950'erne fik den for alvor fat i det danske kystlandskab.

Den forbindes ofte med duft af sommer, men planten skygger for den normalt vilde og varierede bevoksning på kystområderne - og under hybenbuske dør alle andre planter. Derfor har Skov- og Naturstyrelsen sat den på listen over invasive arter i Danmark, som bør begrænses. Hybenrosen er heller ikke særligt velegnede til at vokse på dæmninger og klitter, da rodsystemet nemt ødelægger stabiliteten.

De rigtige strandgræsser i form af Marehalm og Hjælme er her at foretrække til klit og digebevoksning.

Kæmpe-Bjørneklo voksede oprindeligt kun i Kaukasus, hvor insekter, sygdomme og koldere klima holder den nede. Den kom til Danmark midt i 1800-tallet med leverancer til Botanisk Have i København. Først i 1960'erne begyndte den at sprede sig eksplosivt som en "Bo Bedre"-effekt.

Man høstede dem flittigt og transporterede dem hjem til dekoration i stuerne, og på vejen kastede de frø og etablerede sig især på næringsrig fugtig bund på vejkanter, åbredder og baneskrånninger på Sjælland, Fyn og i det østlige Jylland.

Den er ikke til gavn for det samlede økosystem. Ingen dyr har glæde af den. Den udskygger med sin kæmpevækst andre planter - og så er den giftig. Dens saft kan give eksem, vabler og smertefulde sår.

Naturværdier - Planter

Tang

Tang er betegnelsen for en lang række større alger og enkelte blomsterplanter, der vokser i saltvand. Man kalder de store alger for makroskopiske alger. De mikroskopiske alger er bedre kendt som plankton, og de svæver rundt i vandmasserne.

Langs vores strande bemærker vi året igennem de udstrakte volde af opskyllet tang. Under søger man dette opskyl nærmere, opdager man ofte, at det for en stor dels vedkommende består af Ålegræs, Blæretang eller Savtang. Ålegræs er en blomsterplante, som vokser i tætte bæltter langs stranden, mens Blæretang og Savtang er makroskopiske alger. Imellem disse arter findes mange andre alger med stor variation i form og farve.

De enkelte arter af alger stiller forskellige krav til tilværelsen. I Danmark vokser de fra strandkanten og ned til 30 meters dybde, hvorefter der ikke længere er lys nok. Tangopskyllet er oftest en blanding af røde, brune og grønne alger, og tangen danner bæltter under vandet svarende til disse farver.

Grønalgerne træffes kun på lavt vand ned til ca. 1 meters dybde. Brunalgerne træffes på alle dybder, men dominerer mellem 0,5 meter til 7 meter. Rødalger træffes også på alle dybder, men dominerer på dybt vand, da de har mindst lyskrav.

Udover lyspåvirkningen har også saltholdigheden indvirkning på algernes udbredelse under vandet. Nogle alger foretrækker høj saltholdighed, andre vokser bedst ved mindre saltholdighed. Endelig er der alger, der helst vokser i tidevandszonen, hvor de skiftevis er vanddækkede og tørslagte - kun påvirket af saltsprøjt og saltstøv.

Den fastsiddende tang kan især studeres på stenstrande, bølgebrydere og badebroer. I tangen holder mange smådyr til.

Den opskyllede tang langs kysten kan især efter stormvejr indeholde interessante alger, som er transporteret med strømmen gennem længere tid fra fjerne farvande for at havne på strandene i Slagelse Kommune.

Langs kommunens kyster vokser der, så vidt det vides, ingen sjældne alger.

Vi har ingen giftige tangarter. Tværtimod er de fleste spiselige og næringsrige og kan anvendes i madlavningen. De enkelte arter af tang stiller forskellig krav til tilværelsen. Problemerne i forbindelse med opskyllet tang er normalt lugtgener fra rådne tang og følelsen af at stikke tærerne i noget ulækkert, når man skal hen over tangbunkerne.

Naturværdier - Planter

Plankton

En gang imellem oplever vi, at de mikroskopiske alger blomstrer op og giver farvede skyer i vandet. Når disse masseopblomstringer bevæger sig ind mod vores badestrande, må myndighederne nøje følge skyerne og vurdere, om der skal udstedes badeforbud.

Vi er på vagt, fordi nogle af de små alger er giftige, og i store koncentrationer kan de være skadelige. Det er især blågrønalger og furealger, der kan skabe problemer.

Opblomstringerne medfører æstetiske problemer og i visse tilfælde sundhedsmæssige problemer, hvis algerne udskiller giftstoffer. Det er især børn, der udgør en særlig risikogruppe, men også personer, der i forvejen er syge eller lider af overfølsomhed og allergi, kan være ekstra udsatte.

Der er normalt tale om symptomer i form af hudirritation, øjenirritation, feber, mavepine, hovedpine og opkast. Blågrønalgerne i de danske have har aldrig forårsaget dødsfald blandt mennesker.

Algeopblomstringen sker normalt efter perioder med langvarigt varmt og stille vejr, hvor iltkoncentrationen i vandet er faldet til kritisk niveau. Det er dog sjældent, at der er problemer med giftige alger her i kommunen, da vi har en stor vandudskiftning og strøm i Storebælt. Der kan dog opstå problemer på de mere beskyttede strande, hvor bølgepåvirkningen er moderat.

Rav

Rav, der er omdannet harpiks, som har ligget mange år i havet, skylles også op langs Storebælt.

Harpiksen har ligget på bunden af havet, hvor den har gennemgået en forsteningsproces. De enorme nåleskove, der for lang, lang tid siden producerede harpiksen, havde deres udbredelse fra det nuværende Finland i nord til Sortehavet i syd og fra Norge i vest til Uralbjergene i øst.

Især i årene, hvor brobyggeriet var i gang, kunne man finde mange gode ravforekomster langs strandene efter en kraftig pålandsvind.

Naturværdier - Dyr

De dyr, som vi finder på stranden, er normalt skyllet op af bølgerne, og er derfor døde dyr. Det gælder såvel muslinger, bløddyr og krebsdyr som fisk. Disse dyr fjernes normalt igen af bølgerne sammen med tangbunkerne eller bliver spist af andre dyr. Engang imellem skylles der dog også pattedyr op på stranden.

Som gæster på stranden har vi også adskillige fugle og flyvende insekter. Især mariehøns og blomsterfluer kan være en plage i kortere perioder ved strandene.

Pattedyr

Der skyller hvert år både døde marsvin og sæler ind på kommunens strande. Især i det år, hvor sælpesten ramte de danske farvande, var der mange rapporteringer om døde sæler.

Rapportering skal i disse tilfælde ske til Statsskovvæsenets vildtforvaltningskonsulent, som registrerer den samlede dødelighed af dyrene langs kysterne.

Polypdyr, krebsdyr, snegle og muslinger

Antallet af opskyllede dyrearter bestemmes af, hvor mange forskellige arter der lever i havet ud for vores strande og af strøm og bølgekraft. Men som for planterne er saltholdigheden også afgørende for antallet af dyrearter. Der er langt flere arter i et hav med høj saltholdighed end i et hav med lavt saltindhold.

Vandmænd og brandmænd ses om sommeren ofte i stort antal ved vore kyster. De udvikler sig fra polypper, der er flerårige, til meduser, der kun lever i ca. ½ år. Derfor kan der ofte ses en stor mængde halvt opløste gopler i opskyllet langs strandene i Storebælt.

Krebsdyr i form af rurer, rejer, tanglopper og krabber for blot at nævne nogle, har vi masser af ved Storebælt - og det samme gælder for snegle og muslinger. Især Blåmuslingeskaller er karakteristiske for vores strandbredder. Vi har nemlig nogle meget store blåmuslingebanker i Storebælt ud for Korsør og Sprogø, og da den samlede blåmuslinge-biomasse omsættes hvert år, vil mange skaller havne på vore strande.

Af levende dyr, som er knyttet til sten og sand i strandkanten, finder vi også et stort udbud af især insekter, orme, snegle, rurer, krabber og fugle.

Naturværdier - Dyr

Fugle

Ederfugle vil der kunne ses masser af fra januar til april, hvis man går tur langs stranden ved Storebælt. De befinder sig i store flokke (oftest mellem 70.000 - 100.000) over muslingebankerne i Storebæltsområdet ud for Korsør og Sprogø. De er på vej mod ynglestederne ved Finland og Nordsverige, men fouragerer altså undervejs.

Der er i alt i Danmark ca. 800.000 ederfugle i disse måneder. Strandjagten på vores strande koncentrerer sig især om ederfuglene og dykænder.

Skarven er også blevet en hyppig og næsten uundgåelig gæst ved vore strande ligesom i de fleste kystegne i Danmark. De eksemplarer vi ser, er hovedsageligt bosiddende i en skarvkoloni på Ormø ved Skælskør, og fouragerer i Storebæltsområdet.

I alt er der på nuværende tidspunkt en bestand på 40.000 ynglende skarvpar i Danmark. I højsæsonen er skarvbestanden inklusive unger på 200.000 fugle. Til sammenligning var der i 1970 i alt 250 skarvpar i Danmark.

Mågerne har altid været en del af Korsørs vartegn, især da Storebæltsfærgerne endnu sejlede. På mange af kommunens strande er det dog stadig især mågerne, der finder føde i tangen, der skylles op.

Vi ser de store Sildemåger med deres sorte ryg og de lysere Sølvmåger, men også de lidt mindre Stormmåger og Hættemåger er hyppige gæster langs vore strande.

Digesvaler har vi pga. vores kystlandskabs struktur også en pæn bestand af. Digesvalen er den mindste af vore svaler. Det er den svale, der yngler længst mod nord.

Vinterhalvåret tilbringer den i tropisk Afrika, men sidst i april kommer den hertil og begynder straks udgravning eller indretning af allerede udgravede rede-huller, bl.a. i vore kystskrænter ud mod Storebælt. Føden består af småinsekter, og jagten på dem foregår især over Storebælt.

Naturværdier - Fisk

Kystvandet er rigt på fisk og skal man nævne nogle fisk, som lystfiskerne har stor glæde af at fange fra kysten, må det være Havørred, Hornfisk og fladfisk.

Havørred træffes i alle vores farvande og trækker op i de fleste vandløb for at yngle. I yngledragt er den fredet i saltvand i november-december.

Hornfisk er fisken med det irgrønne skelet, der i foråret vandrer i store stimer ind i vores farvande og yngler i maj-juni på lavt vand i ålegræsset. Den har en af sine vigtigste ynglepladser i Bælthavet, hvor æggene klæbes til ålegræsset.

I august-oktober trækker hornfisken atter bort fra vores farvande ud til vinterkvartererne vest for Europa. Der fiskes langt flere hornfisk i danske farvande end i andre lande.

Skrubber er meget almindelig på lavere vand i havet og i brakke fjorde, men yngler kun i saltvand i februar-april. Det er karakteristisk for skrubberne, at de enten er højrevendte (2/3) eller venstrevendte (1/3), mens andre fladfisk er enten 100 % højre- eller venstrevendte.

Rødspætten er talrig i Bælthavet og findes ud til omkring 40 meters dybde. Den er venstrevendt. Den yngler i januar-marts og er fredet, mens den er med rogn.

Naturværdier - Fredede dyr og planter

Mange dyr og planter er fredede i Danmark. At være fredet betyder, at dyrene ikke må samles ind eller slås ihjel, og at planterne ikke må fjernes fra det sted, de vokser op.

- Alle vilde pattedyr og fugle er fredede - nogle må jages en vis tid af året.
- Alle padder og krybdyr er fredede
- 10 insektarter er fredede
- Alle orkideer er fredede - i alt 35 arter
- En række hjemmehørende planter er fredede - ca. 30 arter

Rødliste-arter

Rødliste-arter er i fagsprog de dyr og planter, som indenfor et geografisk område er forsvundet i nyere tid.

Disse arter skal man gennem målrettet naturforvaltning give mulighed for at genetablere sig eller konsolidere sig. Der skal i planlægningen og kommunen tages hensyn til dem, der skal overvåges og beskyttes, hvis det skal forhindres, at de forsvinder.

Hvis de anses for forsvundet, skal de eftersøges.

Gulliste-arter

Gulliste-arter er de dyr og planter, der er i tilbagegang, men dog stadig er så hyppige, at de ikke er optaget på Rødlisten. Det er desuden de arter, vi i Danmark har et særligt ansvar overfor, uanset om de er optaget på den danske rødliste eller ej. Man skal ofre særlig opmærksomhed på gulliste-arterne ved forvaltning af naturen, fordi deres situation kan være et udtryk for væsentlige forandringer i det danske landskab.

Såvel rødliste som gulliste skal revideres hvert 5. år på baggrund af den overvågning af arterne, der finder sted i den mellemliggende periode.

Det tidligere **Vestsjællands Amt** har opstillet en regional liste over særligt ansvarskrævende arter. Heriblandt er Nikkende Kobjælde, der vokser ved Frølunde Fed Strand og Bildsø Strand.

For kommunens strande gælder:

- Fredede arter: Alle pattedyr og fugle fredede.
- Rødliste-arter: Der findes, så vidt det vides, ingen rødliste-arter.
- Gulliste-arter: Planten Nikkende Kobjælde er en gulliste-art. Fuglene hættemågen, stormmågen, gråand, troland, toppet skallesluger, gråstrubet lappedykker, ederfugl, gravand og knopsvane er alle gulliste-arter.

